

K POUŽITÍ RAKETOMETNÉ BRIGÁDY DĚLOSTŘELECKÉ DIVIZE

V článku rozeberu úlohu a místo raketometné brigády v boji a operaci a některé hlavní zásady jejího bojového použití s cílem prohloubit znalosti zejména vševojskových velitelů a štábů.

Dělostřelecká divize je prostředkem velitele frontu k posílení prvosledových vševojskových armád a vytváření podmínek pro získání palebné převahy nad nepřítelem na rozhodujícím směru. Jednou z brigád této divize je i raketometná brigáda, kterou přidělujeme armádě na směr hlavního úderu frontu.

Význam raketometné brigády při použití v boji a operaci je dán především její neobyčejnou mohutností a rychlostí palby a velkou manévrovostí. Tyto vlastnosti umožňují ve velmi krátkém čase dopravit na velké plochy značné množství střeliva. Pro názornost, oddíl 122 RM vz. 70 v průběhu 20 sekund vypálí 720 střel a druhou salvu nabije do 3 minut. Palebný průměr oddílu jsou 3 salvy, minimální rozměr nepozorovaného skupinového cíle 400×400 m, maximální 1200×1500 m, délka střelby 20,4 km, pochodová rychlost do 80 km.h⁻¹.

Tyto hlavní bojové vlastnosti nabývají důležitosti při častých změnách situace, kdy máme ničit manévrující nebo soustředující se zálohy nebo prostředky jaderného napadení nepřítele pod tlakem času jako rozhodujícího činitele. Kromě toho vysoká pohyblivost raketometné brigády umožňuje rychlé přemísťování v průběhu vedení boje a operace na značné vzdálenosti, a tím podporu vlastních vojsk

mohutnou palbou do celé hloubky daného úkolu. Přitom manévrovací schopnost dává možnost využít momentu překvapení. Účelné využití raketometné brigády tak nahlazuje složité soustřeďování většího počtu hlavnového dělostřelectva a centralizaci jeho palby na rozsáhlé plošné cíle.

Všechny tyto bojové vlastnosti předurčují raketometnou brigádu, aby si ji výjimečně a dočasně ponechal v přímé podřízenosti velitel frontu, např. k posílení operační manévrující skupiny, vytvářené ke splnění důležitého úkolu operace, a téměř vždy velitel armády jako armádní raketometnou skupinu (ARMS).

K tomu vedou zejména tyto skutečnosti:

— dostřel raketometné brigády pokrývá hloubku prvního sledu divizí a postavení dělostřelectva včetně taktických prostředků jaderného napadení nepřítele. Tento dostřel také umožňuje zasahovat zálohy nepřítele na přesunu ještě v hloubce jeho sestavy, dále umožňuje podporovat vlastní jednotky při boji o celé postavení brigád prvního sledu bez nutnosti přemísťování;

— na armádním stupni se může plně projevit mohutnost palby a velká manévrovací schopnost volbou vhodných cílů (zejména velkých rozměrů a na velké dálky střelby), které zjistil vzdušný nebo hloubkový průzkum armády;

— ovlivnění způsobu přemísťování bojové sestavy raketometné brigády na smě-

ru hlavního úderu armády tak, aby byla schopna plnit úkoly v důležitých obdobích operace;

— náčelník raketového vojska a dělostřelectva armády se svým štábem je garantem vysoké efektivity využití raketometné brigády s ohledem na její bojové možnosti. Je schopen také vhodně kombinovat palbu s palbami armádní dělostřelecké skupiny (ADS).

K zabezpečení rychlé centralizace a tím mohutnosti palby je ARMS často tvořena vedle raketometné brigády i z armádního raketometného pluku. Za těchto okolností velení ARMS obvykle vytváří velitel a štáb raketometné brigády. Začlenění raketometné brigády jako podskupiny ADS bude výjimečné. Může tomu být např. v některých obdobích palebného ničení jako je dělostřelecká příprava a dělostřelecká podpora útoku z důvodu zjednodušení velení a palebného plánování. O volbě cílů i v těchto případech bude rozhodovat nebo je v každém případě schvalovat náčelník raketového vojska a dělostřelectva armády. Obvykle připadá v úvahu začlenění některých oddílů raketometné brigády v obdobích palebného ničení do samostatné dělostřelecké skupiny (SDS), která je předurčena k boji s taktickými prostředky jaderného napadení, zejména atomovým dělostřelectvem a ostatními palebnými prostředky.

Raketometná brigáda se významně podílí při komplexním palebném ničení ne-

přítele na plnění úkolů armádního významu jako jsou průlom připravené obrany, zasazení druhého sledu, protipříprava, odražení protiúderu apod.

Konkrétně plní zejména tyto úkoly:

— účastní se boje o palebnou převahu ničením taktických prostředků jaderného napadení, ničením a umlčováním dělostřelectva a ostatních palebných prostředků nepřítelů, zejména protitankových,

— dezorganizuje velení nepřítelů ničením a umlčováním míst velení brigádního, popř. divizního typu a radioelektronických prostředků,

— účastní se boje s nepřátelskými zálohami v prostorech soustředění nebo vyčkávacích a výchozích prostorech, zejména mechanizovaných nebo smíšených mechanizovaných jednotek,

— umlčuje a ničí další důležité cíle, jako vrtulníky v jejich vyčkávacích prostorech, ve výchozích ke zteči apod.

Palebné možnosti brigády vyjadřují způsobnost ničit nebo umlčovat nepřítel za daných podmínek. Je to souhrn palebných úkolů, které může plnit současně v závislosti na charakteru cílů a požadovaném stupni jejich umlčení. Skutečné palebné možnosti ovlivňuje konkrétní počet raketometů při plnění určitého úkolu, množství munice a charakter nepřítelů. Orientační příklad palebných možností za předpokladu použití 1 palebného průměru uvádím v tabulce 1.

Tabulka 1

Charakter plněných úkolů	Objekt palby	Podíl objemu cílů %	Odpovídající spotřeba munice (ks)	Norma spotřeby na cíl (ks)	Možnost pro současně umlčení cílů
Ničení taktických prostředků jaderného napadení	OZ	16	1468	360	4 (ničení)
	baterie, čty	15	1210	1200	1 (ničení)
Umlčení dělostřeleckých, PL a RM baterií	baterie, čty	24	2047	400	5
Umlčení velitelských stano- višť (brigádního typu)	VS	6	518	160	3
Umlčení radioelektronických prostředků	RL, SU, RS	9	778	240	3
Umlčení záloh	mr	30	2592	240	10

Z tabulky 1 vidíme, že raketometná brigáda s ohledem na vyčleněné střelivo může:

- ničit 4 objekty s charakterem odpalovacího zařízení taktických prostředků jaderného napadení,
- ničit 1 objekt s charakterem baterií (čet) atomového dělostřelectva,
- umlčovát 5 baterií (čet) hlavního dělostřelectva, raketometů, minometů, popř. protiletadlového dělostřelectva,
- umlčovát 3 objekty s charakterem velitelského stanoviště brigádního typu nekrytého nebo v automobilech,
- umlčovát 3 objekty radioelektronického boje nepřítel s charakterem radiolokačních stanovišť, spojovacích uzlů, stanovišť rušících stanic, stanovišť řízení, průzkumu a uvědomování, naváděcích středisek apod.,
- umlčovát 10 objektů s charakterem záloh nebo druhých sledů v síle mechanizované rot v prostorech soustředění, ve vyčkávacích a výchozích prostorech v kombinaci s palbou hlavního dělostřelectva.

Průzkum cílů organizuje ve prospěch raketometné brigády štáb RVD armády. Udržuje úzkou součinnost se zpravodajským oddělením k získání zpráv o umístění a pohybu důležitých cílů, s letectvem při plánování a organizaci vzdušného průzkumu a zabezpečení fotogrametrických dokumentů. Podle rozhodnutí náčelníka RVD může být ve prospěch raketometné brigády vyčleněn určitý počet vzletů dělostřelectkových průzkumných vrtulníků. V některých případech může naříditi začlenění omezeného počtu dělostřelectkových pohyblivých pozorovatelů do různých stupňů vševojskového průzkumu jako jsou samostatné průzkumné hlídky, průzkumné skupiny a průzkumné odřady k zjištění taktických prostředků jaderného napadení nepřítel.

Vyhodnocení zprávy o objektu nepřítel jako o možném cíli je třeba chápat jako hodnocení z hlediska palebného působení. To znamená stanovit, zda je účelné ničit objekt palbou a vyřadit jej a zda údaje o objektu představují hodnověrný a dostatečně přesný podklad pro vedení palby. Toto vyhodnotí velitel a štáb RVD v těsné součinnosti s operačním a zpravodajským oddělením a s náčelníkem skupiny bojového velení letectva armády.

Při volbě cílů budeme pečlivě zvažovat střelecko-technické možnosti, volit cíle odpovídajících rozměrů, abychom dosáhli předpokládané účinnosti palby, tzn. konkrétně dbáme ustanovení Pravidel střelby

a řízení střelby pozemního dělostřelectva. Výhodné je především použití na nekrytou živou sílu a palebné prostředky v prostorech soustředění, vyčkávacích a výchozích prostorech, velitelská stanoviště nekrytá nebo v automobilech, kde budou umlčovány i radioelektronické prostředky. U kryté živé síly, palebných prostředků a BVP (OT) v opěrném bodě spěšně zaujaté obrany, prostoru soustředění, vyčkávacím a výchozím prostoru můžeme předpokládat, že část živé síly u krytých a obrněných cílů bude dlít mimo úkryt a techniku a palebný přepad svou mohutností a překvapivostí jim neumožní ukrytí. I tak je však vhodné kombinovat palbu raketometů s palbou hlavního dělostřelectva.

Ničení taktických prostředků jaderného napadení patří k nejdůležitějším úkolům. Ale i tady budeme diferencovat, nehrozí-li nebezpečí z prodlení a máme-li možnost volby vhodnějšího prostředku. Na odpalovací zařízení raket je střelba méně výhodná, je-li v palebném postavení, neboť jde o jednotlivý cíl. Je mnohem efektivnější vést střelbu na další prvky bojové sestavy jako jsou VS oddílů, technické postavení a zaujatá vyčkávací postavení.

Obdobně řešíme boj s nepřátelským dělostřelectvem, zejména atomovým. Posuzujeme opět výhodnost střelby na jednotlivé prvky bojové sestavy. Jako samostatný cíl můžeme přidělovat palebná postavení neobrněných samohybných baterií, které jsou rozmístěny po četách s rozezdry, a samozřejmě baterií nekrytých tažených děl (minometů). Na palebná postavení samohybných baterií, kde nejsou mezi četami rozezdry, je účelné vést palbu oddílů hlavního dělostřelectva. Ale i zde je možná kombinace, zejména na dálky střelby nad 10 km, kdy spotřeba střeliva hlavního dělostřelectva vzrůstá a na druhé straně raketomety právě na větší délky mají výhodnější rozptylové charakteristiky. Jako vhodné ke kombinaci palby jsou samohybné dělostřelectkové oddíly ADS.

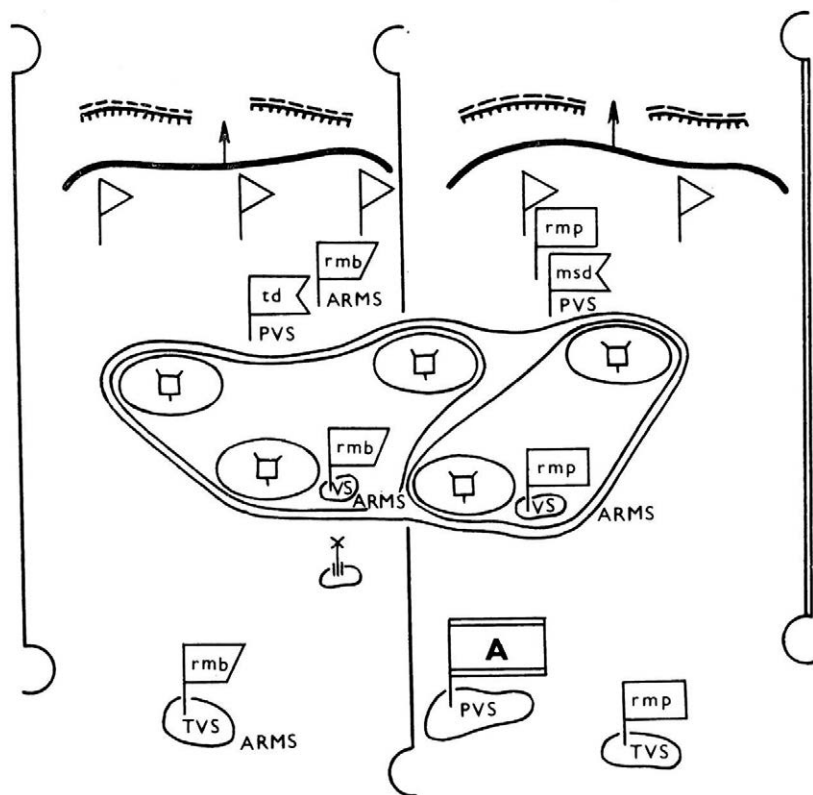
Bojovou sestavu ARMS [v souladu s řády a předpisy] tvoří bojové sestavy raketometných oddílů, velitelsko-pozorovací stanoviště a pozorovatelské skupiny, velitelské a týlové velitelské stanoviště.

Vedle požadavků, kterým obvykle musí bojová sestava vyhovávat, musíme při volbě zejména vyčkávacích, ale i palebných postavení brát v úvahu velké rozměry zbraní, které podstatně snižují možnosti úspěšného maskování proti pozemnímu a vzdušnému nepříteli a snižují průchodnost místy s omezenými rozměry. Při organi-

zaci palebné činnosti bereme v úvahu, že nepřítel je schopen vzhledem k nasycenosti průzkumných prostředků a připravenosti k protibaterijní činnosti v časovém období do pěti minut zjistit raketometné baterie po zahájení palebné činnosti a zahájit na ně palbu. Proto je třeba, aby palebná postavení zaujímal jen nutný počet raketometů a po splnění palebného úkolu (odpálení jedné či dvou salv) je ihned opustil. Vzdálenost palebných postavení od vyčkávacích postavení a ostatních prvků bojové sestavy volíme tak, aby odvetnou palbou nepříteli na jedno postavení nebylo současně zasaženo i druhé. Proto je třeba, aby vzdálenost jednotlivých prvků bojové sestavy byla 2–3 km. Za tohoto předpokladu je hloubka bojové sestavy oddílů 4–6 km a šířka

6–8 km. Bojová sestava ARMS může být tedy rozmístěna na šířce 22–30 km, velitelsko-pozorovací stanoviště oddílů a skupiny se umísťují zpravidla 1–2 km od předního okraje, velitelská stanoviště v prostorech palebných postavení do 6 km od předního okraje, týlová velitelská stanoviště do 20 km. Variantu bojové sestavy ARMS v útočné operaci — viz obr. 1. Ostatní oddíly útvarů ARMS jsou začleněny do SDS.

V obranné operaci pro podporu boje motostřeleckých a tankových jednotek v zabezpečovacím pásmu a na předsunutém postavení, popř. pro protipřípravu je vhodné k plnění jednotlivých palebných úkolů volit dočasná palebná postavení. Dále stanovíme a podle možnosti připravíme vedle hlavního i záložní prostory pro

Obr. 1

rozmístění bojové sestavy raketometné brigády k manévru do hloubky, popř. do boku ve vzdálenosti 8—12 km. Hlavní prostory jsou určeny pro plnění hlavních palebných úkolů, záložní pro případ manévru podle plánu, nebo když musí opustit hlavní prostor.

Při plnění důležitých úkolů, jako je zasažení druhých sledů armády, odrážení protiúderů či protiztečí, při překračování vodní překážky apod. je nutné, aby velitel určoval oddíl či oddíly jako hotovostní. Tyto oddíly zaujímají přímo palebná postavení nebo se umísťují v jejich blízkosti ve skrytých vyčkávacích postaveních. Po splnění palebného úkolu opouští ihned pa-

lebné postavení a odjíždí do dalších vyčkávacích postavení. Současně určuje velitel skupiny další oddíl jako hotovostní. Přitom je třeba počítat, že v celém průběhu bojové činnosti bude alespoň jeden oddíl určován jako hotovostní pro boj s nepřátelským dělostřelectvem, zejména atomovým.

Přemístění oddílů ARMS koordinuje náčelník raketového vojska a dělostřelectva armády s manévrem oddílů vojskových raket a ADS tak, aby byla zabezpečena stálá podpora vševojskových svazků a pohotovost k ničení prostředků jaderného napadení nepřítel.

Závěrem chci uvést, že úlohu a místo raketometné brigády v boji a operaci zvyrazňuje skutečnost, že je sama schopna v některých případech nahradit složité soustředování většího počtu hlavnového dělostřelectva na rozhodujících směrech činnosti vojsk. Její hlavní bojové vlastnosti umožňují jednoduchý, rychlý a účin-

ný manévr palbou, a tím významný podíl na komplexním palebném ničení nepřítel. Proto je třeba znát zásady bojového použití raketometné brigády, používat ji v rámci armády překvapivě a centralizovaně na vybrané cíle a nerozměňovat její palebnou sílu tam, kde můžeme s výhodou použít jiných palebných prostředků.